

ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΛΑΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ

(Συνέχεια του «Κόμητος Μοντεχρήστου»)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Στο Παρίσι, στο Κακουριγιόκιό του Σηκουάνα, διεξάγεται η δίκη του Βενεδέτο Καθάλακνι, νεαρού κακούργου, πλαστογράφου κλπ. κλπ. Ο κατηγορούμενος είνε βέβαιος ότι θα καταδικασθί σέ θάνατο. Κί' όμως κάποιος άδάρτος προστάξι καταρθώνει νά τον σώσι από τή λαμπή. Καταδικάεται έτσι σέ λούβια δεμά και μεταφέρεται στις φυλακές, όπου άνακαλύπτει σκεπαινά μυστήρια γύρω του. Κάποιος ενδιαιφεται γι' αυτόν, κάποιος έχει ανάλαβει νά τον σώσι. Άλλά πούος είνε ό μυστηριώδης αυτός άνθρωπος; Και γιατί στη δίκη δέν παρουσιάστηκε ό σπουδαιότερος μάρτυς, ό Κόμης Μοντεχρήστος, ό τρομερός, ό παύσιμος, ό έκδικητικός, ό σαρπίσιος γύρω του, γιά νά έκδικηθί τούς έχθρούς του, έρείσι και σμφορές; Τι άπέγινε ό Κόμης Μοντεχρήστος; Γιατί χάθηκε έτσι άξαφνα από τό Παρίσι; Άπέθανε ή έτοιμάζεται νά συνεχισί τον σκληρό και άδυσώπητο αγώνα του; ... Πούα μυστήρια, αλήθεια!... Κί' ό Βενεδέτο βρίσκειται στις φυλακές, μέσα σπό σόσους τών μυστηριών αυτών, σμωμλάν μ' ένα κατάδικο, μυστηριώδη κι' αυτόν κι' άλλους... Άξονια έπισκέπεται τόν Βενεδέτο στις φυλακές ή μητέρα του, τήν όποια άναγνωρίζει, άν και φοροδισε πυκνό πέπλο. Κατορθώνει δέ νά τήν συγκινήσι, σκεπθόντας νά τήν έκδικηθί και νά τής άρπάξί τήν περιουσία, και τής ζητάι νά ξαναϊθωδών, ενώ θάτόν μεταφέρουν στο κάτεργο. Τά τής μεταφορές αυτές τών καταδικών διηγείται τώρα στο διεξωδύνη μιάς Παρισινής έφημερίδας, τόν κ. ντε Μπωσάν, ό διαβολέμενος ρεπόρτερ Γκρατιγιέ.

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

—Είστε αμίμητος!... Λοιπόν; —Λοιπόν, κατά τή χαραυγή, βαθείά χαραυγή άκόμη, άρχισαν ό δεσμοφύλακες νά ξεχωρίζουν τούς καταδικούς, γιά νά άλυσοδέσουν όσους θύσεταισαν στο Τουλών... Ξεχώρισαν και τόν Βενεδέτο... Ο δεσμοφύλαξ τόν ώδηγησε στο σιδηρουργείο, και τόν άλυσοδέσε πλάγι μ' έναν άλλον συγκαταδικό του... Τό πρόσωπο του, καθώς πονούσε άπ' τά γυμνήματα του σφυριού στα άιδερτα, ήταν καταχλωμο, και τό στόμα του γεμάτο από φαρμακερούς άφρούς... Ω, θά έκδικηθί τρομερά αυτός ό άνθρωπος, όταν άποφασακισθί... Έξασφα στήν πόρτα του σιδηρουργείου φάνηκε ένα όσμο, τό όποιο μάλις ξεχώρισε ό Βενεδέτο, άστραψε από χαρά... Τό όσμο αυτό ήταν ένας μικρόσωμος καμπούρης, έχοντας στον ώμο του μιά μαϊμουδίτσα και στο χέρι του ένα κλουβί με ένα μεγαλώσωμο και άεικίνητο ποντίκι μέσα... Δέν είχε άδεια εισόδου στη φυλακή, ό άλλόκοτος αυτός έπισκέπτης, άλλα οι δεσμοφύλακες τόν άφισαν νά μη, γιατί γελούσαν με τά άστεία τής μαϊμουδίτσας...

...Τέλος, ό άνθρωπος αυτός, άντι νά βαδίσι πρός τόν Βενεδέτο, πλησίωσε άντίθετα έναν άλλον κατάδικο, άλλστε ιερέα, ό όποίος λεγόταν Σάνσελμο, κι' ό όποίος είχε καταδικασθί από τό Κακουριγιόδικεο γιά κάτι άισχρές πράξεις, τών όποίων παραλείπω τή διήγησι!... —Είστε πηγι ανέξάντητος, κύριε Γκρατιγιέ!... Λοιπόν; —Λοιπόν, ό καμπούρης πλνίασε άδιάφορα τόν ιερέα, κι' άρχισε νά λήθ στη μαϊμουδίτσα του νά κάνη διάφορα παιχνιδία γιά νά γελούν οι άλλοι και νά μή τόν πολυπροσέχουν. Ο Βενεδέτο κι' ό ιερεύς άλλάξαν διαρκώς συνθηματικές κρυφές ματιές με τόν καμπούρη... Ξαφνικά, κι' έπειδή τό ποντίκι έπαιζε κι' αυτό, ό ιερεύς ειπε: —«Ωραίο κι' έξυπνο ζωώ, είνε!... Μου τό πουλάς;... Δέν έχω γρήματα, άλλα έχω ένα σαχτυλι!»

—«Ευχαρίστως!» λέει ό καμπούρης «Αν έννοείται, τό έπιτρέπουν οι άλλκοιοι δεσμοφύλακες!» —Στις φυλακές έπιτρέπουν

πολλές φορές στους καταδικούς, νάγουν διάφορα ζωά μικρά γιά νά διασκεδάσουν... Ο διεθνήτης λοιπόν ρωτήθηκε, κι' έδωσε τήν άδεια... Όσο νά ρθή ή άδεια όμως, ή μαϊμού συγκέντρωσε τή γενική προσοχή, κι' έτσι ό καμπούρης, ό Βενεδέτο κι' ό ιερεύς όλο και σιγομιλούσαν!... Τέλος, ό ιερεύς πήρε τό ποντίκι, έδωσε γιά άντίτιμο τό σαχτυλιέ, έμαθε ότι τό όνομα του ποντικού ήταν «Κύριος Ροδιθουά!», κι' έπειδή ήταν 7 ή ώρα πειά, οι έπισκέπτες όλο διώχτηκαν άπ' τή φυλακή!... Ακολούθησε γιά λίγο διάστημα τόν καμπούρη, και τού φώναζε έπίτηδες: «Πώς είστε, κύριε Μαγγλουάρ;»... Έκείνος γύρισε και με κύταξε, σαν νά τόν χτύπησε κεραυνός!... Ήταν ό ζωέμπορος Μαγγλουάρ, τής όδου Κοντρεσκαρπ!

—Μά, κύριε Γκρατιγιέ, δέν ξέρω πώς νά σας έκφράσω τόν ειλικρινή θαυμασμό μου!... Λοιπόν; —Λοιπόν, από κάτι άκρες-μέσες που άρπαξαν τ' αυτία μου— έχω άκούη λαγού, ξερέτε—άπο όσα ψιθύριαν οι τρεις του στή φυλακή, καμπούρης δηλαδή, ιερεύς, και Βενεδέτο, κι' άπ' τήν έπισκεψή τής χθεσινής κυρίας στο σπίτι του Μαγγλουάρ, σμπεραίνω τά έξής: «Οτι ό Σάνσελμο έγραψε έπιστολή γεμάτη με δηγιές στον Μαγγλουάρ... Ότι, επειδή είνε δύσκολο στους καταδικούς νά στέλνουν ύποπιτες έπιστολές, επιφορτίσει τόν Βενεδέτο νά τήν στείλη... Ότι, εκείνος κρυφώθηκε άπ' τήν έπίσκεψη τής κυρίας, κι' επιφορτίσε αυτήν πρωςά γιά τό ζήτημα αυτό... Ότι, έκείνη τήν πήγε στο σπίτι του Μαγγλουάρ χθές βράδυ... Κι' ότι εκείνος σμμορφώθηκε πιστά με τίς δηγιές, όπας δείχνουν τό σημερινά κακώματα του!

—Μά πώς νά σας έκφράσω τόν θαυμασμό μου, κύριε Γκρατιγιέ; Ξεφώνισα λαχταρισμένος ό κ. ντε Μπωσάν Πώς... Πώς;... —Α'λυούστατα, κ. ντε Μπωσάν!... Πάρτε με συνάκτη στη δική σας έφημερίδα!... Έχει περισσότερους κύριος, δίνει καλύτερους μισθούς, και θά είμαι υπερέφανος γι' αυτό. —Κύριε Σωπέν! τού ειπε τότε ό άρχισυνάκτης. Ο κύριος άπ' έδω, ό κύριος Γκρατιγιέ δηλαδή, από σήμερα και στο έξής θα άνήκη στο προσωπικό μας!... Θα τού δείχνω ιδιαίτερα εκτίμησι και σεβασμό!

—Επειτα πήρε μιά πένα, έγραψε λίγο λόγια σ' ένα χαρτί, και δινόνας τό στον κ. Γκρατιγιέ, τού ειπε: —Ευαρεστηθήτε νά δείξετε αυτό στον ταμία!... Θα σάς τακτοποιήσι περίφημα!

Ο στεγνοφυλόλογος δημοσιογράφος μας έριξε μιά δισκομήνη ματιά στο χαρτί, κι' άναπνήθεσ άπο έξαλλη χαρά. Κι' έπειτα ξεφώνισε: —«Ω, είστε γενναϊόδωρος, κύριε άρχισυνάκτη... Κι' εγώ, γιά νά σας δείξω τήν ένγνωμοσύνη μου, θα κάνω κάτι άλλο: Μόλις δημοσιεύσετε στο φύλλο τήν μέχη τώρα ιστορία πού σας διηγήθηκα, εγώ... —Εσείς;... —Εγώ σύντομα πιστεύω νά

Οι δύο άλιθριοι φρόσαν, όταν είδαν τόν έαυτο τους δεμένο στήν άκρη τής ίθιας άλυσοτας...

οās διηγηθῶ και τή συνέχεια.

—Δηλαδή...
—... δηλαδή τήν: «Ιστορία δυῶ καταδικῶν κι' ἐνός ποντικῶ»!!!...

H'.

ΤΟ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 2 ΠΛΩΤΟ ΚΑΤΕΡΓΟ

Μόλις δέθηκαν μέ τίς ἀλυσίδες οἱ καταδικοί, ἔρχισαν τόν μαρτυρικό τους δρόμο γιά τήν Τουλῶν.

Ἡ φρικώδης συνοδεία τῶν ἀποκλήρων αὐτῶν τῆς μοίρας—προαρσιμένων παιῶ νά νοιώθουν στό μέλλον μονάχα τόν τρόπο καί τό μῖσος, στίς σαῦρες ψυχῆς τῶν—περινοῦσε τώρα τίς πόλεις καί τά χωριά τῆς Γαλλίας, μέσα σέ διαρκή κόλαση.

Τό καιμωτικό τῶν φυλάκων τους, ἡ βαρεῖες καί κατάσφαρα στερημένες ἀλυσίδες τους, καί τά σφυρίγματα κι' ἡ κατάρες τοῦ ὄχλου, τοῦς βασάνιζαν καί τοῦς ἐξαργύριων. Ἄλλοτε μέ μακρινές πορείες, κι' ἄλλοτε στίθαιγμένοι ἀσφυκτικά σέ παλιοαραμιάδες, βλαστημοῦσαν ἄντι νά μιλήσουν, ἔφτυναν ἀίμα ἀντί νά σπάλει. ἔχωναν χολή ἀντί γιά δάκρυ, κι' ἔτρωγαν μιά μαύρη λάσπη ἀντί γιά ψωμί καί γιά φαγητό.

Κάποτε ἔφτασαν, ἐπιτέλους, καί στήν πόλι Σαλών. Ἐκεῖ τοῦς ἔρριξαν σάν φορτίο κτηνῶν στό βάθος τοῦ ἀμπαρίου ἐνός ποταμοπλοίου, κι' ὕστερα ἀπό διήμερο ταξίδι ἔφτασαν στή Λυῶν.

Κατά τό διάστημα τῶν δυῶ αὐτῶν μαρτυρικῶν ἡμερῶν, κατόρθωσαν ἐπιτέλους ὁ πρῶην ἱερεῦς Σάνσελμο νά πληρώσει καί νά ὀμιλήσῃ στό Βενεδέττο. Τοῦ τὸν εἶχαν ρίξει μισοσαϊτισθόν, κι' ἀφηρημένον ἀπό μαύρη λύσσα, πλάγι του, ἐκεῖ στό ἀμπαρί.

Ἄνταν κάποτε, κατά τά μεσάνυχτα, συηλθε ἀπ' τή νάρκη του ὁ Βενεδέττο καί στέναξε πονεμένα, ὁ Σάνσελμο θωρήρησε κατ'ἀλληλῇ τή στιγμή καί τοῦ εἶπε:

—Περὶφημος ἄνθρωπος, αὐτός ὁ Μαγγλουάρ... Ἡ λίμα πού μοῦδωσε, τρώει τό σίδερο, σάν νά ἦταν ξύλο μαλακό!

Ἄ Βενεδέττο σκίρτησε κατ'ἀπλήκτος, καί ψιθύρισε:

—Ἡ λίμα... Δέν εἶδα νά σου δώσῃ καμιά λίμα, ὁ Μαγγλουάρ... Ὅστε καί μοῦ εἶπες ὡς τώρα τίποτε σχετικό!

Ἄ Σάνσελμο γέλασε ἀθόρυθα.

—Σοῦτ'!... Ξερό τί λέω, ἐγώ... Σιωπή μόνον, καί δυσπιστία σέ ὄλους καί σέ ὅλα... Φίλτατε Βενεδέττο, νά φυλάγεσαι, ἀπό τώρα καί στό ἔξῃς, κι' ἀπ' τόν ἴσκι σου ἀκούη!... Ἐπίσης, σοῦ συιστῶ νά μὴ τό παίρνεις κατὰκαρδὰ τό πράγμα, γιὰτί ἡ ἀπελπίσια ἔχειει νερκῶνει... Κι' ἐμεῖς ἔχομε ἀνάγκη, στό μέλλον, ὄλων τῶν δυνάμεων καί γιά τό ἀποφασιστικό παιχνίδι!...

Καί πραγματικά, ὁ Βενεδέττο εἶχε παραμορφωθῆ οἰκτρά, ἀπό τότε ποῦφταν οἱ καταδικοί ἀπ' τό Παρίσι. Τό πρόσωπο του ἦταν κῆαχο, κατὰγλωμο, τά μάτια του εἶχαν βαθουλώσει. Ζούσε, καί περπατοῦσε, κι' ἔτρωγε μηχανικά. Ἡ ἀπῆαία καλῶν του εἶχε ἐξαφανισθῆ. Ἦταν σάν βρωμερός βροκόλακας, τώρα.

Κι' ὁ ὕπνος του ἐπίσης ἦταν ταραμένος. Φρικιαστικοῦ ἐπιόλτες τόν ἔμπνοῦσαν κάθε λίγο, τόν τῖναζαν, τόν τυρανοῦσαν. Ἦσαν ἐπιόλτες ἀίματος, χρημάτων, ἐλευθερίας... Κι' ὕστερα ἀπὸ κάθε τέτοιον ἐπιόλτη, στό ξερα κι' ὠχρά χεῖλη του μιά στερεότυπη λέξι ἀνέβαινε πάντα:

—Ἐκατομῦριο!

—Ναί!... Ὅσο σκεπτόταν ὅτι ἡ μητέρα του, ὅτι ἡ ἀνοήτη καί θρησκῶλητη αὐτῆ γυναίκα—ὅπως τήν ἀποκαλοῦσε, βλαστημῶντας τήν διαρκῶς—θῆδινε ἕνα δολόκληρο ἑκατομῦριο, ὀλοκληρο τό κολοσιαῖο αὐτό ποσόν, στοῦς καλοφρεμμένους καλογήρους, τοῦ ἔρχοταν νά σκάσῃ... Τά δόντια του ἔτριζαν... Ἄιμα κι' ἀφῶρος μαγεῦσαν στίς γωνιές τῶν ουσασμένων χεῖλων του...

Στίς 24 Φεβρουαρίου θά τόν ἐπισκεπτόταν, ἐκεῖνη... Καί στίς 25 Φεβρουαρίου, παραμονή τῆς ἀναχωρήσεώς της γιά τή Μικρά Ἀσία, θά παρῆνε τό ἑκατομῦριό της στοῦς καλογήρους. Ἄ, ὄχι, ὄχι, ποῦ νά πάρῃ ὁ διάβολος!...

Μά θά ἦταν ἀπῆα ἐλεύθερος, ὡς τότε;... Μήπως τόν κορόνιζε ὁ Σάνσελμο;... Μήπως ὁ Μαγγλουάρ ἦταν κανένας ἀγῶρης;... Θά δραπέτευε, ἀραγε, πραγματικά, μέ τῆ βοήθειά τους;

Στήν Ταρασκῶν οἱ καταδικοί ἀναπαύτηκαν γιά δυῶ ἡμέρες. Κατόπιν ἐξακολούθησαν πάλι τῆ βασανιστική πορεία τῶν καί τέλος, στίς 28 Ἰανουαρίου, ἔφτασαν στήν Τουλῶν.

Ἄ Βενεδέττο εἶχε παιῶ τό ὄφος παράφρονος. Τά βλέφαρα του ἦσαν φλογισμένα ἀπ' τήν ἀπντία.

Ἄ ἐπιβεωρητής τοῦ κατέργου, συνοδευόμενος κι' ἀπ' τίς ἄλλες Ἀρχές τῆς πόλεως, βῆκε νά προῦπαντήσῃ τῆ συνοδεία τῶν καταδικῶν.

Ἐγινε τό προσκλητήριο του, γιά νά ἐκτελεσθῆ ἡ παραλαβή τῶν κανονικά. Ὄταν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ φώναξε τό ὄνομα τοῦ Βενεδέττο, κανένας δέν ἀποκρίθηκε. Κανένας δέν φώναξε «παρών».

Ἄ πλησιέστερος τότε πρὸς τόν Βενεδέττο δεσμοφύλαξ, τόν πληρώσε ἀπειλητικά, τόν σκούνησε μέ τό ραβδί του, καί τοῦ εἶπε:

—Γιατί κανένας πῶς δέν ἀκουσε τὸνομά σου;... Γιατί δέν ἀποκρίθηκε;

Ἄ Βενεδέττο σκίρτησε ἔκθαμβος. Τοῦ φάνηκε σάν νά ζυμῶσε, σάν νά τοῦκαθον στή μέση τό ἐριαιτικό του δειρο. Μοιρμυρίες ζῆτωνίος συγγνώμη, καί ἐξανόπεσε στή βουβή ἀπελπίσια του. Ἄν μποροῦσε τῆ στιγμή ἐκεῖνη, ἐξάπαντος θ' αὐτοκτονόσε.

Μετά τό προσκλητήριο, οἱ καταδικοί ὠδηγήθησαν στήν παραλία, γιά νά λουστοῦν. Τό ψυχρὸ νερὸ τῆς θάλασσας μασιῶνισε τά νερκῶμένα νεῦρα τοῦ Βενεδέττο. Ἡ ἀναβρία τῆς ψυχῆς του φάνηκε καθαρά. Σκόπευε πρῖν ν' αὐτοκτονήσῃ μέ τήν πρώτη εὐκαιρία, μά τώρα ποῦχε τήν εὐκαιρία αὐτῆ, ποῦθηθε τό θάνατο. Ὄ, πῶς τήν ποθοῦσε τώρα τῆ ζωῆ, ὁ ἄλλοτε πρῖγκηψ Καθαλκάντι!... Ἡ ἀμῶνισις κι' ἡ στερησίος τοῦ κατέργου, ὅτι νά τόν σπρώξουν πρὸς τό ἀίχος καί πρὸς τόν πόθο τοῦ θανάτου καί τῆς ἀπολυτρώσεως, τόν κέντριζαν πρὸς τῆ δίψα τῆς ζωῆς...

Κολύμπησε λοιπὸν ζωηρά. Ὄλη ἡ ἄλλοτε πολυτελής κι' ἡδονική ζωῆ του, πέρασε ἀσπρασια ἀπ' τό υἰαλό του. Καί τήν ἐξανόπησε μέ λαχτῶρα, μέ λύσσα... Ἄχ, ὡς μποροῦσε νά διαπετεῖσθ!...

Στό κάτεργο, ὅταν γύρισε μέ τῆ λοιπῆ συνοδεία, τόν ἐντυσαν μέ τήν πύ ἀμῶνισις ἡσπῆ, μέ τῆ στολή τοῦ «ἀδιορῶντου κι' ἐγκληματηνωτος πολλῆς φορῆς» δεσμοῦτος: Κόκκινη σακκάκι, κίτρινο παντελόνι, καί πραινόχρομον σκούφο.

Κατόπιν στερεῶσαν στῶν ἀστράγαλο τοῦ ποδῶ του ἕναν σιδερένιο κρῖκο, βαρύτερον ἀπό τόν προηγούμενο.

Μά ἔμενε καί κάτι ἄλλο, ἀκόμα... Τό τριμεροῦτερο, τό μαρτυρικότερο: Νά τόν δεῖσουν δηλαδή μέ βαρεῖες ἀλυσίδες μαζῶ μ' ἕναν ἄλλο συγκρατικό του. Ἡ ἀλυσίδα αὐτῆ θῆ συνέθετε τοῦς δυῶ ἱρικούς τῶν ποδιῶν τους, θά τήν ἔσπρναν μαζῶ—νυχτα καί μέρα—καί καθ' ὄλο τό διάστημα τῆς πολυγρονίου φυλακισέως τῶν δυῶ κἀτεργῶ. Κι' εἶσι, τό ἕνα τέρας θά συντρώφει στενά καί καταναγκαστικά μέ ἄλλο, ἕνα τέρας, καί θά παρακολουθοῦσαν ὁ ἕνας τόν ἄλλον παντοῦ, καί στῶν ὕπνο τους καί στό ἔξυπιο τους...

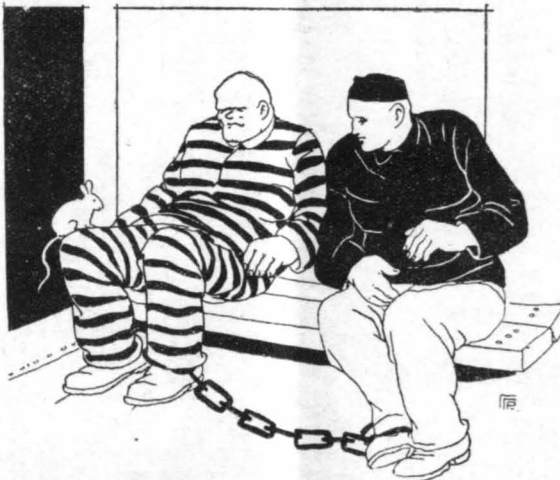
Φρικώδης, ἀνυπόφορη κατάστασις, δηλαδή!

Καινούργια λύσσα ἔπιασε τό Βενεδέττο, ὅταν τοῦδωσαν γιά καταναγκαστικὸν συντροφο τόν Σάνσελμο. Οἱ δυῶ ἀλιτήριοι φαναζάν, βλέποντας τόν αὐτοῦ τους δεμένον στίς δυῶ ἄκρες τῆς ἴδιας βαρεῖας ἀλυσίδας, ἐνῶ τόσο ποθοῦσαν νά ριχτοῦν ἐλεύθεροι στήν κοινωνία, γιά νά συνεχίσουν στοῦς κόλπους τῆς τῆν ἐγκληματικῆ δρῶσι τους.

Τά κελλιά τοῦ κατέργου τῆς Τουλῶν ἦσαν ἀσφυκτικά γεμάτα, καί δέν μπόρεσαν νά δεχτοῦν ὄλους τοῦς νεφέφρους. Γι' αὐτό, οἱ πῶ βαρυνόμενοι κι' ἐπικίνδυνοι μοιράστηκαν στά ἀπῆα, στά βρωμερὰ πλωτὰ κάτεργα, τά ὁποῖα ἦσαν σὸ λιμῆνι.

Στό «ὑπ' ἀριθμὸν 2» πλωτὸ κάτεργο, ἕνα οσπιοκάραθο γεμῶτο σκορπιούς καί πελώρια ποντίκια, θωρακισμένο ὄμως στά πλευρά του μέ παγεῖες γῆλινες πλάκες, μεταφέρθηκαν—μαζῶ μέ ὄλους—κι' ὁ Βενεδέττο μέ τόν Σάνσελμο.

Ἐκεῖ μέσα, ἀποκτηνώθηκε ἐντελῶς ὁ Βενεδέττο. Τσακισμένος ἀπ' τίς βαρεῖες ἀγῶρειες τῆς ἡμέρας κι' ἀπ' τήν ἀθλία τροφή, ἀδυνατοῦσε νά κοιμηθῆ τῆ νύχτα σὸ κολαεμένο ἀμπαρί τοῦ πλωτοῦ ἐκεῖνου Ἄδου. Παραμιλοῦσε δηλ νύχτα κι' ἄλη μέρα, βλαστημοῦσε ἀπῆαία ὁ πυρετός τὸν ἔκαιγε καί τόν στέγνωνε, καί τά μάτια του εἶχαν γῶθῆ κατὰθθα καί λαμποκοῦσαν μέ ἀποτρόπαιη ἔξασπ: Τά καθημερινὰ μαρτυρία του

Ἐνα ποντίκι κατέθηκε ἀπὸ τό ράφι καί σκόλλωσε στό γόνατο τοῦ Σάνσελμο

περνούσαν μπρός απ' την ξαναμμένη φαντασία του, μπερδεύμενα αλλάκοτα με χοροσπερίδες σε πολυτελή σαλόνια, με έξωμες καλλονές, με γέλια εθύμα, και με άφρους διαλεχτών κρασίων....

Και το πιο άτυπο από όλα, για τον Βενεδέττο, ήταν η διαρκής εθύμα και ξενοιασιά του καταναγκαστικού συντρόφου του: Του Σάνσελμο. Μέτριος στο ανάστημα αυτός ο κακοτύπος, έλαστρούγγυλος όμως και παχύς, είχε πάντα τον σαρκασμό και το γέλιο στο κόκκινο πρόσωπό του. Ήταν σαράντα χρόνων περίπου, μά θα τον νόμιζε κανένας για είκοσιπέντε.

Η ιστορία του ήταν τόσο απλή, όσο και άχρεια. Σπούδασε 'ο ένα σεμινάριο, για ν' ακολουθήσει το εκκλησιαστικό στέδιο. Έγινε διάκονος αργότερα, έπειτα αθέας, και διορίστηκε έφημεριος σε μία μικρή ένορία των Παρισίων. Ύποκριτης και φιλήδονος στο έπακρο, τόσο αίσχρα έκμεταλλεύτηκε το ιερό αξίωμά του, ώστε προκάλεσε την εξέγερση των ένοριτών του. Κατάβησε όμως να κρίψη τά πιο βαρειά απ' τα βρωμερά σκάνδαλα του, κι έτσι μετατέθηκε σε κάποια μικρή κομπόλη. Ουτε όμως, ό έκε; στενός κοινωνικός κύκλος, μπόρεσε να συγκρατήσει τους έκτραχηλιμούς του πρωτοτύπου αυτού έφημεριού.

Σκάνδαλα επί σκανδάλων ακολούθησαν, μεταθέσεις και τιμωρίες αούτηρές, και τέλος—θά ήταν τριάντα χρόνια τότε—αναγκάστηκε να έπέμψη κι' η ποινική δικαιοσύνη. Ο αθέας Σάνσελμο καταδικάστηκε—για ένα ακατονόμαστο παράπτωμά του—σε δέκα χρόνια πρόσκαιρα δεσμά, και κλειστήκε στα κάτεργα του Ροσερόν.

Έκε, σε λίγο, κατώρθωσε να δραπέτευσει. Κατέφυγε στο Παρίσι, έμεινε εκεί κρυμμένος αρκετά χρόνια, μά καινούργια εκκλησιαστικά κατορθώματά του έσυραν έπάνω του την προσοχή της Αστυνομίας. Συνελήφθη λοιπόν, αναγνωρίστηκε ως παλαιός δραπέτης του κατέργου, και καταδικάστηκε σε ισούα δεσμά, τη φορά αυτή...

Τέτοιος ήταν, με λίγα λόγια, ό ανεκδιήγητος αυτός αθέας. Τόση προστυχία ψυχής, και τόση κυνική κτηνωδία χαρακτηρίζει τον άνθρωπο αυτόν, ώστε ό Βενεδέττο—αίμοχαρης δολοφόνος, και χυδαίος πλαστογράφος αυτός—αισθανόταν ώστόσο βαθειά άποτροφή για τό σύντροφό του. Γι' αυτόν δε τον λόγο κι' η καταναγκαστική συντροφιά μαζί του, τού ήταν άτυπο μαρτυρική.

Ο Σάνσελμος, κατά τις πρώτες ημέρες της μεταφοράς των στο πλωτό κάτεργο, προσπάθησε να διασκεδάσει την κτήφεια του Βενεδέττο με συνδιαλέξεις εθύμας. Έκείνος όμως, έξεγριωμένος απ' την άγδια που του ένεπνεε ό πρώην αθέας, τον άπληλησε πως θά τον πνίξη. Άπλωσε μάάλιστα, και χούφτωσε με τόση λύσσα τό λαρόγγι του αθέα, ώστε έκείνος χλώμασε από τρόμο, κι' άφησε ήχοχον στη βουθάμαρά του τον έλλοτε πρίγκηπα Καβακάντι.

Ο Σάνσελμο βρήκε τώρα, άλλο μέσον διασκεδάσεως: Τόν αιγυματικό, δηλαδή, έκενον ποντικό, τόν όποιο με τόσον ύποπτο τρόπο είχε δήθεν αγοράσει απ' τόν μεταμφιεσμένο Μαγγουάρο.

Ο ποντικός αυτός—σπουδαίο όποκειμένο για την εξέλιξη της άφήςωσάς μας—λέγονται, όπως είπαμε, εκύριος Ροντιθούα. Εφύεστατο ζώο, καθαρό, δεικνίητο, και ξέροντας στην έντέλεια χίλια διασκεδαστικά παιχνίδια, δεν ήταν μόνον καμάρι του Σάνσελμο, αλλά κι' όλων των άλλων συγκαταδικών Μονάχα ό Βενεδέττο δεν χώνευε τον εκύριο Ροντιθούα αυτόν, άπλούστατα, γιατί άπεχθανόταν τόν άρενικό του!

Κάθε βράδυ, και στο φώς του φαναριού—τό όποιο ό νυκτοφύλαξ του πλωτού κατέργου έναθε συγκαταδικά—ό Σάνσελμο έδινε παραστάσεις διασκεδαστικές με τό έξυπνο αυτό ποντικό. Και τότε μονάχα άνηχούσε τό γέλιο των καταδικών—γέλιο κολασμένων, όμως—και τότε μονάχα φωτιζόντουσαν από κάποια χαρά, τά άπεχθη πρόσωπα των κτηναρχώπων εκείνων...

Κάποιο εσημέρι, κατά τό όποιο έβρεχε ραγδαία και οι κατάδικοι είχαν σκορπίσει κάτω από διάφορα παραπήγματα για να φυλαχτούν—δυό-δυό έννοιας, καθώς ήσαν δεμένοι με τις αλυσίδες τους—ό Βενεδέττο, εκνευρισμένος άσυγκράτητα εκείνη τη στιγμή, μεθύκρισε στον Σάνσελμο:

—Νά πάρη ό διάβολος κι' έσένα και τό ποντίκι σου!.. Σκά-

σε πειά.. Μ' εκνευρίζεις.. Μά τρελλάνεις.. Έτσι μ-βρχειται, κι' έσένα να στραγγαλίσω, κι' αυτό τό έλευνο ζωό να λιώσω με τη φτέρνα μου!..

—Τότε, φίλε μου, μόνος σου πιά να καταστρέψης τις πιθανότητες που έχεις νά δραπέτευσής από δω!... Έκανε σαρκαστικά ό Σάνσελμο.

Ο Βενεδέττο συναράχτηκε. Κάτι τό βαρύ τόν χτύπησε κατ'έφαλα, και τόν ζάλισε, και τόν μέθυσε..

Μισοπνιγμένος, είπε βραγανά:

—Τί θέλεις να πής;... Τί έννοεις;... Άπ' την ημέρα εκείνη, που ήρθε να μάς έπισκεφθή ό Μαγγουάρο, δεν μου ξαναμίλησες πειά για τη δραπέτευσί μας!... Γιατί;...

—Γιατί με μισείς τόσο, με άποστρέφεσαι τόσο, ώστε δίστασα να σου πώ τά σχέδιά μου! ψιθύρισε ό πρώην αθέας, με ύφος μυστηριώδες. Ένωια σου, όμως.. Φροντίσω για σένα, κι' άς μη με χωνεύεις έσύ... Κι' άς μη χωνεύεις επίσης, τό πολύ τιμοποντίκι μου!..

Ο Βενεδέττο δεν πρόσεξε τόν ιδιαίτερο τόνο, με τόν όποιο ό Σάνσελμο πρόφερε τη λέξη σπύλτιμος. Λαχανιασμένος, με καρφωμένο τό μυαλό του μονάχα στη σαγηνευτική ιδέα της δραπέτευσως, μουρμούρισε:

—Άκουσε... Άν κατορθώσης, ώστε στις 24 Φεβρουαρίου να είμαι έλεύθερος, νά..

Ο Σάνσελμο κάγχασε διαβολικά. Ο Βενεδέττο τόν κούταξε έκθαμβος. Κι' εκείνος τόν είχε αιγα-αιγά, ύποβλητικά, και με άνέκφραστη ειρωνεία στη φωνή του:

—Άκουσε, μικρέ μου... Ήξερα κι' από πριν άκρες-μέσες απ' την ιστορία σου, μά τώρα

την έμαθα λεπτομερέστατα...

Να!.. Μή με κούτας έτσι!.. Την

διηγήθηκες μόνος σου... Πώς;

—Έγώ;.. Σε σένα;... φώ-

νασε ό Βενεδέττο έξαλλος, νο-

ώθωντας τά μυαλά του να σα-

λεύουν.

—Να!.. Έσύ... Σε μένα!...

Παραμιλίας τόσο καλά

στον ύπνο σου, μικρέ μου, όλες

αυτές τις τελευταίες ημέρες,

ώστε, και δίχως να θέλω, εί-

μαι αναγκασμένος να σε ά-

κούω!.. Ότι σε άπασχολεί

περισσότερο απ' όλα, εκείνο

που βασανίζει βαθειά κι' ά-

γρια, και κρουφά την ψυχή

σου, τό φωνάζεις στον ύπνο

βροντερία!.. Κι' έγώ, η άλυ-

σοδεμένη καταναγκαστική πα-

ρέα σου, τό άκούω και τό μα-

θαίνω!..

Ο Βενεδέττο κούταξε με ύ-

περφωσικό τρόπο τόν αστακικό

πρώην αθέα. Έκείνος όμως,

άτάραχος, εξακολούθησε:

—Λοιπόν, και με λίγα λόγια,

ξάστερα όμως, έχω να σου πώ

τά εξής, μικρέ μου... Έσύ δι-

ψάψ για έλευθερία και για χρή-

ματά... Θέλεις να τ' άποχτή-

σης;... Νά ξαναγίηης πάλι ό

παλιός γοητευτικός πρίγκηπι

που ήσουν;.. Σου υπόσχομαι

λοιπόν ότι θά είσαι έλεύθερος

στις 24 Φεβρουαρίου!.. Κά-

ποιο εκατομμύριο πιάς να ψαρέψης εκείνη την ημέρα, και γι'

αυτό σου είνε απαραίτητο να είσαι έλεύθερος τότε!.. Ύπαρ-

χει όμως ένα αλάλα, στη μέση... Δηλαδή, έχω πάλι δικιά

για την έλευθερία κα!.. και για τις νυαάκες!.. Τί τά θέ-

λεις;... Έτσι είμαι πιασμένος, και γι' αυτό κατάντησα έ-

τσι!.. Άμα λοιπόν μου υπόσχεθής να μοιραστούμε αυτό τό

έκατομμύριο—χρειάζομαι κι' έχω, βλέπεις, παραδάνια

για τά γλέντια μου!—θά σου άποβείλω άμέσως πόσο εύκολα θά

δραπέτευσουμε, εκείνη την ημέρα!

Ο Βενεδέττο έννοιασε τά σγρόνια του να χτυπούν. Ο άνθρω-

πος αυτός ήταν ό διάβολος μεταμορφωμένος... Ήξερε να διαβά-

ζε και τις πιο κρυφές σκέψεις των ανθρώπων... Ήταν

Ήταν έτοιμος ό πρώην πρίγκηπι να παραδεχτή. Λαχταρούσε

για την έλευθερία. Μά έλα πάλι, που η απληστία κι' η φιλοχρη-

ματία του χούφτωναν την καρδιά με λύσσα;... Μπορούσε τό-

σο εύκολα να έγκαταλείψη τό μισό απ' τ' έκατομμύριό

του, σ' έναν άνθρωπο τόσο τόσο άπεχθανόταν κιόλας;

Δίσταζε βασανιστικά ό Βενεδέττο.

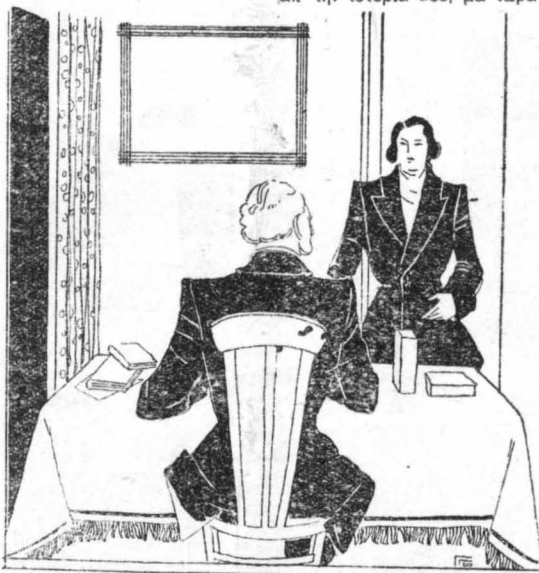
—Μπρός, γκρεμιστήτε! οδρλίαιε ξάφνια ή φωνή του άρχι-

μοφύλακος. Έπαψε ή βροχή.. Σηκώθη, παληόσκυλλα, και

δουλειά!..

Οι κατάδικοι βόγγησαν και σηκώθηκαν, σέρνοντας τις βα-

ρειές τους άλυσιδες. Τά πονεμένα κορμιά τους έσκυψαν πάλι

Ο δόκτωρ Δαρβεινίω έδέχθη στο

γραφείο του τόν Μαξιμιλιάνο...

στην τραχειά δουλειά της άγγαρειας.

—Λοιπόν; ρώτησε πνιχτά ο Σάνσελμο τὸ Βενεδέττο.
—Όχι τὸ μισό!... Όχι πεντακόσιες χιλιάδες! μουρούριος μὲ ἀπελπισμένον τόνο ὁ Βενεδέττο. Τὸν ἔβαλε τέταρτο, ἀν θέλεις... Διακόσιες πνιχτά χιλιάδες μόνο, κι' εἶνε ἀρκητικὰ μοῦ φαίνεται!
—Ὁ δίδωλος νὰ σὲ πάρη! βράχνιασε σαρκαστικὰ ὁ Σάνσελμο. Ἄς εἶνε καὶ τὰσα... Εἶμαι πολὺ διαγάρκης, βλέπεις... Σύμφωνος, λοιπόν... Διακόσιες πνιχτά χιλιάδες φράγκα θὰ μοῦ δώσεις, καί...

—Καὶ μοῦ ὑπόσχεσαι, ὅτι θὰ εἶμαι ἐλεύθερος στὶς 24 Φεβρουαρίου; διέκοψε σιγαλόφωνα ὁ Βενεδέττο.

—Στὸ ὑπόσχομαι! εἶπε ἐπίσημα ὁ Σάνσελμο.. Στὶς 24 Φεβρουαρίου θὰ δραπέτεύσουμε μαζύ!... Κι' ἀπόψε τὸ βράδυ, σάν θὰ γυρίσωμεν σὸ κάτεργο, θὰ σοῦ δείξω καὶ ΠΟΙΟΣ θὰ μᾶς βοηθήσῃ στὴ δραπέτευσί μας!

Τὴ στιγμή αὐτὴ τὸ καμτσίκι τοῦ δεσμοφύλακος, σφύριξε στὸν ἀέρα ἀπαίσια καὶ χαράκωσε τὴ ράχι τοῦ Βενεδέττο, κόβοντας τὴν τὴ συνιδιάλεξι στὴ μέση.

—Ἀφήστε τίς μουρούριες, τεμπελοσκυλλὰ!... Μπρός, καὶ δουλειά!

Ὅτε ἡ καμτσικιά, ὅτε τὰ τραχειά αὐτὰ λόγια τοῦ δεσμοφύλακος, δυσaráστησαν τὸν Βενεδέττο. Ἦταν τώρα μεταμορφωμένος ἀπὸ κρυφὴ χαρὰ, κι' ἐπλεε ἡ ψυχὴ του σὲ ὠκεανὸς εὐτυχίας..

Κατὰ τὸ ἠλιοβασιλεῖμα, οἱ κατὰδικοι, «σακατεμένοι» κυριαλεκτικῶς ἀπ' τοὺς μὸχθους τῆς ἡμέρας, ὠδηγήθηκαν πάλι σὲ πλωτὸ κάτεργό τους.

—ΚΥΡΙΑ ΠΟΝΤΙΒΟΥΑ! φώναξε, σφυρίζοντας μὲ ἰδιαίτερο τρόπο ὁ Σάνσελμο, ὅταν ἐπαπλώθηκε μαζύ μὲ τὸν Βενεδέττο στὴ συνθησιμένη τοῦ ἀμπαριού θέσι τους.

Ἐνα λεπτό καὶ χαρούμενο γκρίνιασμα μικροῦ ζώου ἀκούστηκε τότε, κατὰ τὸ ἀνάλαφρο καὶ σκουρόχρωμο πῆθος ἀπ' τὸ ράφι, ἐπάνω στὰ γόνατα τοῦ Σάνσελμο, κι' ὁ Βενεδέττο ἀντίκρουσε τὸ περίφημο ποντικὸ τοῦ συντρόφου του:

—Αὐτὸς θὰ εἶνε ὁ συνέννοχος καὶ βοηθὸς τῆς δραπέτευσέως μας! μουρούριος τότε ὁ Σάνσελμο σὲ αὐτὴ τὸν Βενεδέττο, δειγνώντας του κιόλας μὲ λοξὸ βλέμμα τὸ μικρὸ τρώκτικο.

Ὁ Βενεδέττο ἀπόμεινε ἐκθαμβὸς. Δὲν ἔσβαλε μιλιά!

Θ.

Η ΠΕΘΑΜΜΕΝΗ ΚΙ' Η ΖΩΝΤΑΝΗ

Ἐκεῖ ποῦ εἶνε σήμερα, σὸ Παρίσι, τὸ βουλευτάρτο Ὁμοίον καὶ τὸ βουλευτάρτο Μαλεζέρμτ, ἦταν—κατὰ τὸ 1840—ἡ συνοικία «Λαμπόρντ».

Βρομερωτάτη αὐτὴ ἡ συνοικία, μὲ σκόκνια στενά καὶ μπερδεμένα—σάν σκόκνια λαβυρίθια—ἦταν ἀληθινὸ ἀσχος τῆν ἐποχὴ ἐκείνη, γιὰ τὴ γαλλικὴ πρωτεύουσα. Ὅταν ὁμως προγυροῦσε κανένας περισσότερο, κι' ἀφήνοντας τὰ τελευταία σπίατα αὐτῆς τῆς συνοικίας, ἔμπαινε σὸ Μπατιλιό, ἀποζημιωνόταν. Καθάρως ἀέρας, ἀνοσοτόλιστοι κήποι, καὶ χλοερὰ χωράφια τὸν καταγοητεύουν καὶ τὸν ζωονοοῦσαν.

Ἐνα ἀπ' τὰ πολλὰ νοσοκομεία, τὰ ὁποία ὕπάρχουν τότε ἐκεῖ—γιὰ τὸ ὕγιενὸ τῆς τοποθεσίας—ἦταν καὶ τὸ νοσοκομεῖο τοῦ δόκτορος Δαρβινγύ. Ἀπ' τὰ ὠραιότερα καὶ τελειότερα τοῦ εἴδους του, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, στέγαζε καὶ περιεβαλλε τοὺς πιδὺ δυστυχιομένους ἀρρώστους ὄλων τῶν ἐποχῶν κι' ὄλων τῶν αἰώνων: Τοὺς τρελλοὺς!

Μιά βραδυά, κλεισιμένον σὸ γραφεῖο τοῦ ὁδότη Δαρβινγύ, διάβαζε τίς ἐκθέσεις τῶν ἐφημερευόντων λατρῶν, στίς ὁποῖες—κάθε ἡμέρα, ὅπως ἦταν ὁ κανονισμὸς—περιγραφόντουσαν τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ὕγεια καὶ τὴ διαγωγὴ τῶν δυστυχῶν νοσηλευομένων. Ἐξάφνα σκίσθηκε, καθὼς διάβαζε μιὰ ἐκθεσι πὸ λεπτομερέστερη ἀπ' τίς ἄλλες, ὡς ἐπικεφαλίδα τῆς εἶχε, αὐτὴ ἡ ἐκθεσι, τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Βιλεφόρ.

Ὁ Δαρβινγύ ἔσκυψε ἐπάνω της μὲ περισσότερη προσοχή, τὴ διάβασε δυὸ-τρεις φορές, κι' ἄρχισε ὕστερα νὰ σημειώνη κατὰ σὸ περιθώριό της. Ἦ πόρτα χτύπησε τότε διακριτικὰ.

—Ἐμπρός! φώναξε ὁ δόκτωρ.

Παρουσιάστηκε ἕνας ὑπέρητης.

—Κύριε, εἶπε, ἕνας νέος ἔζηε; νὰ σὰς μιλήσῃ ἐπιγόντως!

—Καὶ δὲν τοῦ εἶπατε, ὅτι δὲν δέχομαι κανέναν αὐτὴ τὴν ὥρα;

—Ἐπέμεινε πολὺ, κύριε... Τόσο πολὺ μάλιστα, ὥστε ἀναγκάστηκε νὰ σὰς ἐνοχλήσῃ!

—Τῆνομά του;

Ὁ ὑπέρητης ἔδωσε μιὰ κάρτα στὸν δόκτωρα. Ἐκείνος τὴ διάβασε, ἔκανε ἕνα κίνημα καταπλήξεως, κι' εἶπε:

—Ὁ κ. Μαξιμιλιανὸς Κορρέλι!... Ὁ, κάνατε πολὺ καλά φίλε μου, νὰ μὲ εἰδοποιήσετε!... Ὅδηγήστε τον ἀμέσως ἐδῶ!

Ὁ ὑπέρητης ἀποσύρθηκε, γιὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολή. Ὁ δόκτωρ σηκώθηκε ἀπ' τὸ καθίσμα του, κι' ἄρχισε νὰ βηματίζει δῶ κι' ἐκεῖ, συλλο-

γιόμενος καὶ ιταραγμένος.

Ἄναπλοῦσε περασμένα τραγικὰ γεγονότα. Μιά φορά μόνον εἶχε δῆ τὸν Μαξιμιλιανὸ Μορέλ. Τὸν εἶδε ὄμως σὲ τόσο κρίσιμες στιγμὲς, ἐκείνη τὴν φορά, ὥστε δὲν μπόρεσε πᾶς νὰ τὸν ξεχάσῃ ἀπὸ τότε...

Καὶ νά!... Ἐβλεπε τώρα ὁ δόκτωρ Δαρβινγύ—μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του—τὴν ἀξέχαστη ἐκείνη καὶ τόσο τραγικὴ στιγμή: Ἦ Βαλεντίνη, ἡ κόρη τοῦ Βιλεφόρ, ἔπεφε κάτω κεραυνοπληκτῆ—ὅπως νόμισαν ὄλοι—ἀπὸ δηλητήριο... Φαινόταν πειὰ, καὶ τὴν νόμιζαν, γιὰ πεθαμμένη... Ἄεφαφα ὁ Μαξιμιλιανὸς, ἐξάλλωρος κι' ἀπελπισμένος, ἀνοῖξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε μέσα σὸ δωμάτιό της. Κοντὰ της, σκυμμένοι, καὶ θλιμμένοι, βρισκόντουσαν ὁ πατέρας της εἰσαγγελεὺς Βιλεφόρ, κι' ὁ δόκτωρ Δαρβινγύ... Κι' ὁ δόκτωρ πόνεσε περισσότερο, καθὼς ἀντίκρουσε ἔτσι ἐφαφικὰ τὴν διακρύβρητη μορφή τοῦ νέου... Κι' ὁ νέος αὐτός, ὁ δυστυχισμένος αὐτὸς Μαξιμιλιανὸς, ἀντικρίζοντας νεκρὴ τὴν λατρευτὴ του, οὐρλιαξε μὲ ἀνέκραστον πόνον σὸν πατέρα της:

—Σκοτώνουν ἐδῶ μέσα σὸ σπίτι σας, κύριε εἰσαγγελεῦ! Σὰς λέω, ὅτι μέσα σὸ σπίτι σας καὶ στὴν οἰκογένειά σας ὕπαρχει κάποιος δολοφόνος... Καὶ νά!... Μὰ ἡ Βαλεντίνη μου νεκρή!... Κάποιος δηλητηρίασε τὴν κόρη σας!...

Τὰ παραχατικὰ λόγια τοῦ Μαξιμιλιανού, ἀκόμα ἀντηχοῦσαν πένθημα σὴ μνήμη καὶ σ' αὐτὰ τοῦ Δαρβινγύ... Κι' ἡ Βαλεντίνη ἦταν νεκρὴ πειὰ!... Ἐτοῖ νόμιζε, ὁ Δαρβινγύ...

Τι εἶπε ἀπογίνει ἐπιτα, ὁ ἄμοιρος ἀρραβωνιαστικὸς τῆς νέας, ὁ δυστυχισμένος αὐτὸς Μαξιμιλιανός;.. Κι' αὐτὸ δὲν τῆξερε, ὁ Δαρβινγύ... Καὶ νόμιζε, ὅτι ἂν ἦταν ζωντανὸς ἀκόμα, ἂν ζῶσε κάπου—ἐκεῖ κοντὰ ἡ μακρυὰ—ἴσως νὰ εἶχε ξεχάσει κιόλας τὴν πεθαμμένη μνηστὴ του... Κόσμος εἶν' αὐτός... Κι' ἡ χάρες, κι' ἡ συμφορὲς ἐπίσης, γρήγορα ξεχνοῦνται...

Καὶ νὰ ποῦ παρουσιαζόταν τώρα, μαζύ μὲ τὸ ξεναξωζωντανεμένο καὶ τραγικὸ αὐτὸ παρελθόν, μπρὸς στὰ ἔκθαμβὰ μάτια τοῦ δόκτορος Δαρβινγύ ὁ ἴδιος ἐκείνος Μαξιμιλιανὸς Μορέλ!...

Ἦταν μαυροντυμένος καὶ σοβαρὸς, ὁ φτωχὸς νέος. Ἦ καλωσύνη κι' ἡ εἰλικρίνεια ἦσαν χαρακτηριστικὲς στὸ θλιμμένο, σὸ μελαγχολικὸ πρόσωπό του. Ἀστραπιαία, ὁ δόκτωρ σκέφτηκε, εἶς ἀδικα τότε εἶχε ὑπομιασθῆ τὸν τίμο αὐτὸν χαρακτήρα. Καὶ γι' αὐτὸ, μὲ κρυφὴ τῦψι τώρα, ἀπλώσε στὸν Μαξιμιλιανὸ τὸ χερί του κι' ἔσφιξε θερμὰ τὸ δικό του.

—Δόκτωρ! τοῦ εἶπε σοβαρὰ ὁ Μορέλ Ἐπῆραξε πάντα, ὄχι μόνον ὁ λατρὸς, ἀλλὰ κι' ὁ εἰλικρινὴς φίλος τῆς οἰκογενείας ντὲ Βιλεφόρ!

—Μάλιστα, κύριε! ἀποκρίθηκε μὲ συγκίνησι ὁ Δαρβινγύ. Καὶ γι' αὐτὸν τὸ λόγο ἀκριβῶς, ὑπόφερα τόσες θλίψεις γιὰ τὰ τρομερὰ δυστυχήματά της!

—Κι' ὅπως δὲν ἐγκαταλείψατε ποτὴ τὴν οἰκογένεια ἐκείνη, στίς κρίσιμότερες στιγμὲς της, ἔτσι καὶ τώρα—καθὼς ἐμαθα, πρὸς τιμὴν σας,—δὲν ἐγκαταλείψατε τὸν δυστυχὴ οἰκογενεάρχη της... Τὸν δυστυχὴ αὐτὸν παράφρονα Βιλεφόρ, τοῦ ὁποῖο τὸ λογικὸ κάμφθηκε, ἔσθισε, μπρὸς στίς φριχτὲς τοῦ συμφορῆς!

—Εἶνε καθήκον μου, κύριε Μορέλ!... Ἐπῆραξε μέγας ἔνοχος, ὁ κ. Βιλεφόρ... Μὰ ἐξαγύρασε σκληρὰ τὰ ἐγκλήματά του... Ἦ Δικαιοσύνη, μπρὸς στήν παραφροσύνη του, σταμάτησε τὸ ἔργο της τὸ τιμωρῶ... Ἀρχισε ὁμως τὸ δικό μου, τὸ ἀνακουφιστικό! Μοῦ τὸν ἐμπιστεύτηκε ἡ Δικαιοσύνη... Δυστυχῶς, δὲν μπορῶ πειὰ νὰ τὸν θεραπεύσω... Κι' ὅτι μοῦ μένει, εἶνε νὰ γλυκάνω κάπως τίς τελευταῖες στιγμὲς τῆς παραγμένης ζωῆς του!

—Ναί, ἔξρω ὅτι ὁ κ. Βιλεφόρ εἶνε ἐτοιμοθάνατος, δυστυχῶς... Πέστε μου ὁμως, ὑπάρχουν ἄραγε ἐλπίδες διασώσεώς του;

—Ὁ Δαρβινγύ κούνησε τὸ κεφάλι του, στήν ἐρώτησι αὐτὴ τοῦ νέου. Ἐσκυψε, πῆρε ἀπ' τὸ γραφεῖο του τὴν ἐκθεσι τοῦ ἐφημερευόντος λατρῶν, τὴν ἔβασε στὸν Μαξιμιλιανὸ καὶ τοῦ εἶπε ἀπλά:

—Διάβάστε, καὶ θὰ δῆτε μέγαν σας!

Ὁ κ. Μορέλ διάβαζε μεγαλόφωνα: «Ἦ κατὰσας τοῦ ἀθῆνοος κ. Βιλεφόρ μεγαλύτερῳ ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή... Κατὰ τίς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα φάνηκε κάποιος πιδὺ γαλλικός. Μοῦ ἐξήτησε νὰ φωνάξω τὸν Εἰσαγγελεῖα νὰ προσκεφαλὸ τοῦ... Μὲ ἀρκετὲς φωτεινὲς ἀκτίνες λογικοῦ στίς φράσεις του, μοῦ ἐξήτησε ὅτι εἶχε κατὰ τὸ ἐπιγόνω νὰ ἐκμωττηρεῖθὼ στὸν Εἰσαγγελεῖα. Πρόσβασε κατόπιν σὴν πέριε τίς νὰ βιασθῶ, γιὰτὶ νουίθετε κοντὰ τὸ τέλος του... Τὸν καθησάχασα, μὲ τὴν ὁπασιὰ ὅτι στήν παρούσα ἐκθεσι μοῦ θὰ εἰδοποιήσω σχετικὰ τὴν Διεύθυνσι τοῦ νοσοκομείου!» (Ἀκολουθεῖ)

